

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до контрольної роботи
з дисципліни «Внутрішній
економічний механізм підприємства»
для студентів заочної форми навчання
за напрямками підготовки
6.030504 «Економіка підприємства»
та 6.030509 «Облік і аудит»

Харків 2012

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до контрольної роботи
з дисципліни: «Внутрішній
економічний механізм підприємства»
для студентів заочної форми навчання
за напрямками підготовки
6.030504 «Економіка підприємства»
та 6.030509 «Облік і аудит»

Затверджено методичною
радою університету,
протокол № від р.

Харків 2012

Укладачі: В.В. Блага
В.В. Благой

Кафедра економіки підприємства

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Внутрішній економічний механізм підприємства» належить до циклу вибіркових дисциплін природничо-наукової та загальноекономічної підготовки бакалаврів галузі знань 0305 «Економіка і підприємництво» за напрямками 6.030504 «Економіка підприємства» та 6.030509 «Облік і аудит».

Метою викладання дисципліни є надання знань про закономірності функціонування внутрішнього економічного механізму підприємства.

Предметом даної навчальної дисципліни є внутрішні економічні відносини між підрозділами підприємства, між підрозділами і центральним апаратом управління.

У відповідності до робочої програми дисципліни «Внутрішній економічний механізм підприємства», окрім лекцій, передбачені практичні заняття та відведені години на самостійну роботу студентів. Результатом цієї роботи є виконання контрольної роботи студентами заочної форми навчання.

Метою виконання контрольної роботи є перевірка засвоєння знань, отриманих шляхом самостійного опрацювання теоретичних та практичних питань з дисципліни «Внутрішній економічний механізм підприємства».

Задача контрольної роботи – опрацювання теоретичного матеріалу та виконання практичних завдань з оволодіння закономірностями функціонування внутрішнього економічного механізму підприємства.

Контрольна робота складається з двох теоретичних питань та трьох практичних завдань, що відповідають індивідуальному варіанту. Варіант контрольної роботи обирають згідно з номерами (двома останніми) залікової книжки студента та відповідно до таблиці 1.1 (наприклад, якщо номер студентського квитка «001618», то використовуються передостання цифра тобто «1» і остання цифра «8»; у знайденій таким чином клітці таблиці 1.1 зазначені порядкові номери двох теоретичних питань контрольної роботи та варіант у практичних завданнях, які необхідно розробити, для нашого приклада теоретичні питання № 8, 13, варіант у практичних завданнях - № 18.) Перелік теоретичних питань та варіанти

практичних завдань контрольної роботи наведені у першому та другому розділах методичних вказівок.

Таблиця 1.1 – Вибір варіанту для виконання теоретичних та практичних завдань контрольної роботи

		Остання цифра залікової книжки									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
		номера теоретичних питань (№1,2)									
Передостання цифра залікової книжки	1	1,6	2, 7	3,8	4, 9	5, 10	6, 11	7, 12	8, 13	9, 14	10, 15
	2	11,2	12, 3	13, 4	14, 5	15, 6	16, 7	17, 8	18, 9	19, 10	20, 11
	3	21, 41	22, 42	23, 43	24, 44	25, 13	26, 14	27, 15	28, 16	29, 17	30, 18
	4	1, 16	2, 17	3, 18	4, 19	5, 20	6, 21	7, 22	8, 23	9, 24	10, 25
	5	11, 3	12, 41	13, 42	14, 43	15, 44	16, 8	17, 9	18, 10	19, 11	20, 12
	6	21, 7	22, 8	23, 9	24, 10	25, 11	26, 12	27, 13	28, 14	29, 15	30, 16
	7	31, 18	32, 19	33, 20	34, 21	35, 22	36, 23	37, 24	38, 25	39, 26	40, 27
	8	11, 28	12, 29	13, 30	14, 23	15, 24	16, 25	17, 26	18, 41	19, 42	20, 43
	9	21, 16	22, 17	23, 18	24, 19	25, 20	26, 21	27, 22	28, 23	29, 24	30, 25
	0	31, 13	32, 14	33, 15	34, 16	35, 17	36, 18	37, 19	38, 20	39, 21	40, 22
		Остання цифра залікової книжки									
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	0
		варіант у практичних завданнях (№ 3, 4, 5)									
Передостання цифра залікової книжки	1	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	2	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	3	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	4	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	5	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	6	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	7	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
	8	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
	9	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

1. ТЕМАТИКА ТЕОРЕТИЧНИХ ЗАВДАНЬ (№1, 2)

1. Підприємство як система: виробнича та організаційна структуризація.
2. Структура внутрішнього економічного механізму.
3. Принципи побудови внутрішнього економічного механізму.
4. Організаційні передумови функціонування внутрішнього економічного механізму.
5. Ступінь інтеграції підрозділів в організаційно-економічну систему підприємства.
6. Підрозділи-центри витрат і їх особливості.
7. Підрозділи-центри прибутку в системі внутрішнього економічного механізму.
8. Система та зміст внутрішніх планів.
9. Принципи і методи розроблення внутрішніх планів.
10. Нормативна база планування.
11. Зміст і порядок розроблення виробничої програми підрозділів.
12. Обґрунтування виробничої програми виробничою потужністю та забезпечення трудовими ресурсами.
13. Витрати підрозділів підприємства: склад, порядок їх планування, формування кошторисів підрозділів.
14. Планування собівартості продукції.
15. Контроль як функція управління.
16. Форми контролю.
17. Облік і звітність у системі контролю.
18. Критерії оцінювання виробничої діяльності.
19. Оцінювання виконання виробничих завдань за номенклатурою і загальним обсягом роботи.
20. Оцінювання ритмічності і комплектності виробництва.
21. Показники ефективності роботи підрозділів.
22. Оцінювання ефективності роботи за показником витрат.
23. Оцінювання ефективності діяльності на основі її прибутковості.
24. Роль, форми і джерела стимулювання.
25. Стимулююча функція оплати праці.

26. Стимулювання через участь у прибутку.
27. Функції та система внутрішніх цін.
28. Методи формування внутрішніх цін.
29. Внутрішні ціни як інструмент організації внутрішніх економічних відносин.
30. Форми і зміст матеріальної відповідальності.
31. Методи обчислення збитків і економічних санкцій.
32. Особливості внутрішньовиробничої матеріальної відповідальності.
33. Виробничо-організаційна та економічна структуризація підприємства.
34. Структура та форми функціонування внутрішнього економічного механізму.
35. Внутрішні ціни та методи їх формування.
36. Система та порядок планування.
37. Виробнича програма та її ресурсне обґрунтування.
38. Планування витрат (прибутку).
39. Контроль і оцінювання діяльності.
40. Механізм стимулювання.
41. Матеріальна відповідальність за результати роботи.
42. Аналіз системи «витрати - випуск - прибуток».
43. Регулювання й оцінювання виробничих запасів.

2. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ (№ 3, 4, 5)

Завдання №3

1. Виробничий підрозділ підприємства (завод) з початку кварталу приступив до виготовлення складного виробу. Вартість та тривалість виробничого циклу виготовлення виробу представлені у табл. 2.1. Необхідно визначити ступінь готовності виробу на кінець кожного місяця у відсотках та обсяг валової продукції за кожний місяць у гривнях.

Таблиця 2.1 – Вихідні дані

Номер варіанта	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
вартість виробу, тис. грн.	250	260	270	280	290	300	310	320	330	340	350	360	370	380	390
Тривалість виробничого циклу виготовлення виробу складає 3 місяця (67 робочих днів)															
у тому числі перший місяць, днів	22	20	21	23	23	27	24	28	18	26	29	20	27	25	20
другий місяць, днів	23	27	24	24	22	20	22	18	29	19	20	29	18	20	24
третій місяць, днів	22	20	22	20	22	20	21	21	20	22	18	18	22	22	23
Номер варіанта	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
вартість виробу, грн.	400	410	420	430	440	450	460	470	480	490	500	510	520	530	540

Продовження таблиці 2.1

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Тривалість виробничого циклу виготовлення виробу складає 3 місяця (67 робочих днів)															
у тому числі перший місяць, днів	19	24	27	23	29	27	25	17	19	18	28	21	25	28	29
другий місяць, днів	24	21	19	18	16	17	25	28	19	18	24	28	19	19	17
третій місяць, днів	24	22	21	26	22	23	17	22	29	31	15	18	23	20	21

Вказівка: При визначенні ступеня готовності виробу на кінець кожного місяця у відсотках, повну готовність виробу приймають за 100 %.

Завдання №4

Механічний цех має у своєму розпорядженні декілька різновидів станків (табл. 2.2). Цех працює у 2 зміни тривалістю 8 годин кожна. У відповідності до плану виробництва на квартал, в якому 66 робочих днів, завантаження обладнання по нормованому часу у машино-годинах буде складати: токарне обладнання – 18500, фрезерне – 10400, свердлильне – 6400, шліфувальне – 2600.

Необхідно:

- 1) розрахувати фонд часу одного станку, якщо відомий середній простій у ремонті (табл. 2.2);
- 2) розрахувати пропускну спроможність груп обладнання у машино-годинах;
- 3) визначити коефіцієнти завантаження груп обладнання при вказаних умовах та дати їм відповідну оцінку.

Таблиця 2.2 – Вихідні дані

Номер варіанта	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
токарні станки, (одиниці)	20	15	17	23	19	11	20	17	12	18	14	22	17	16	20
фрезерні станки, (одиниці)	12	20	14	22	14	17	9	15	21	7	18	9	11	19	5
свердильні станки, (одиниці)	6	8	5	9	10	2	12	13	4	16	21	15	3	1	9
шліфувальні станки, (одиниці)	4	5	6	7	8	9	5	7	13	12	8	6	10	5	4
середній простій у ремонті, %	2,5	2,6	2,7	2,8	2,9	3	3,1	3,2	3,3	3,4	3,5	3,6	3,7	3,8	3,9
Номер варіанта	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
токарні станки, (одиниці)	19	18	17	16	15	14	13	12	11	10	9	8	7	6	5
фрезерні станки, (одиниці)	12	11	10	9	8	7	6	5	13	14	16	17	18	19	20
свердильні станки, (одиниці)	5	3	2	4	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
шліфувальні станки, (одиниці)	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

Продовження таблиці 2.2

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
середній простий у ремонті, %	1	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,9	2	2,1	2,2	2,3	2,4

Завдання №5

Спеціалізоване підприємство виробляє один вид продукції А (одно продуктове виробництво). Інформація про обсяг виготовлення та продажу продукції у поточному місяці, представлена у табл. 2.3. Запасів готової продукції на складі на початок місяця не було. Ціна продажу, виробнича собівартість одного виробу, адміністративні та витрати на збут за місяць представлені у табл. 2.3.

Таблиця 2.3 – Вихідні дані

Номер варіанта	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
вироблено, одиниць продукції	1000	1300	1500	1800	1700	1600	1900	1800	2100	2000	2200	2500	2600	2500	2600
продано, одиниць продукції	900	1000	1100	1200	1300	1400	1500	1600	1700	1800	1900	2000	2100	2200	2300
ціна продажу одного виробу, грн.	100	150	200	250	300	350	400	450	500	550	600	650	700	750	800
виробнича собівартість, грн.	60	80	100	120	150	190	200	240	310	450	410	480	540	610	690

Продовження таблиці 2.3

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
адміністративні витрати, грн.	10 000	10 100	10 200	10 300	10 400	10 500	10 600	10 700	10 800	10 900	11 000	11 100	11 200	11 300	11 400
витрати на збут, грн.	12 000	12 100	12 200	12 300	12 400	12 500	12 600	12 700	12 800	12 900	13 000	13 100	13 200	13 300	13 400
Номер варіанта	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
вироблено, одиниць продукції	3000	3100	3200	3300	3400	3500	3600	3700	3800	3900	4000	4100	4200	4300	4400
продано, одиниць продукції	2700	2830	2970	3100	3250	3390	3470	3675	3786	3892	3800	3980	4050	4230	4300
ціна продажу одного виробу, грн.	110	120	130	140	150	160	170	180	190	200	210	220	230	240	250
виробнича собівартість, грн.	75	82	90	104	88	104	100	108	120	134	148	154	162	178	184
адміністративні витрати, грн.	12 000	12 100	12 200	12 300	12 400	12 500	12 600	12 700	12 800	12 900	13 000	13 100	13 200	13 300	13 400
витрати на збут, грн.	14 000	14 100	14 200	14 300	14 400	14 500	14 600	14 700	14 800	14 900	15 000	15 100	15 200	15 300	15 400

Необхідно:

1) розрахувати валовий та операційний прибуток

підприємства за місяць при калькулюванні по виробничим витратам;

2) операційний прибуток у тому випадку, коли до собівартості товарної продукції відносяться усі витрати, окрім витрат на збут.

3) обсяг виробництва виробу А, вказаного у завданні задачі, планується підвищити у наступному місяці на 300 шт. У зв'язку з цим витрати на збут зростуть на 2000 грн. Відомо, що загальновиробничі витрати на весь обсяг виробництва у звітному місяці склали 15 000 грн., змінні витрати склали 8 грн. на один виріб. Також відомо, що на один виріб приходиться 45 грн. прямих змінних витрат.

Необхідно:

- визначити, як вплине на виробничу собівартість виробів збільшення обсягу їх виробництва;

- визначити плановий операційний прибуток у наступному місяці та його зміну порівняно з попереднім періодом, якщо буде реалізований весь плановий обсяг виробництва та залишки готової продукції попереднього періоду.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Голов С.Ф. Управленческий учет: Учебник для Вузов. – К.: Либра, 2004. – 576 с.
2. Генкин Б.В. Экономика и социология труда: Учебник для вузов. – М.: Издательство НОРМА, 2002. – 416 с.
3. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет: Пер. с англ. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 2002. – 783 с.
4. Бойчик І. М., Харів П. С., Хопчан М. І. Економіка підприємств. Навч. посібник. – Львів: "Сподом", 2000. – 212 с.
5. Бойчик І. М., Хопчан М. І., Харів П. С., Піча Ю. В. Економіка підприємства: Навч. посібник для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів I - IV рівнів акредитації. Друге видання, виправлене і доповнене – К.: "Каравела"; Львів: "Новий світ – 2000", 2001. – 298с.
6. Глухов В.В. Экономика малого предприятия. – М.: Смолен плюс, 2000. – 270 с.
7. Економіка виробничого підприємництва: Навч. посіб. / За ред. Й. М. Петровича.- 3-тє вид., випр. – К.: Т-во "Знання", КОО, 2002. – 405 с.
8. Грещак М.Г. та ін. Внутрішній економічний механізм підприємства: Навч. посібник / М.Г. Грещак, О.М. Гребешкова, О.С. Коцюба; за ред. М.Г. Грещака. – К.: КНЕУ, 2001. – 228 с.
9. Економіка підприємства: Структурно-логічний навчальний посібник / За ред. С.Ф. Покропивного. – К.:КНЕУ, 2001. – 457 с.
10. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1, 2 / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін.- К.: Видавничий центр "Академія", 2000. – 840 с.
11. Зайцев Н. Экономика промышленного предприятия. 3-е изд – М.: ИНФРА-М, 2000. – 358 с.
12. Збірник ігор і задач з дисципліни "Економіка підприємства": Навч.посіб. для ВНЗ/ Шапілова Н.В.-Х.: Консум, 2000. – 100 с.
13. Киперман Г. Экономика предприятия. Словарь. – М.: Юрист, 2000. – 272 с.
14. Мних Є. В., Ференц І. Д. Економічний аналіз: Навч. посібник – Львів: "Армія України", 2000. – 240 с.

Навчальне видання

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до контрольної роботи
з дисципліни «Внутрішній
економічний механізм підприємства»
для студентів заочної форми навчання
за напрямками підготовки
6.030504 «Економіка підприємства»
та 6.030509 «Облік і аудит»

Укладачі:

Блага Вікторія Вікторівна
Благой Віталій Валерійович

Відповідальний за випуск:

І.А. Дмитрієв

ДЛЯ НОТАТОК